

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

§. III. An Constitutio à Statuto differat & in quibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

§. III.

An Constitutio à Statuto differat & in quibus.

REGULA I.

Si Constitutio sumatur pro Lege Publicâ, Statutum verò pro Lege Privata, seu cuidam Corpori propria, distinguuntur inter se, sed non in aliis quàm istis.

1. *Constitutio* sic sumpta fieri nequit, nisi ab habente potestate non condendi Legem; *Statutum* verò ita consideratum ab alio fieri potest. I. 6. 8. 9. ff. de *Const.*

2. *Constitutio* hujusmodi conditi non debet, nisi in Bonum Publicum; *Statutum* verò istud in Privatum fieri potest C. 8. 9. cit.

3. *Constitutio* hujusmodi non aboletur per unicum actum contrarium, alium à revocatione sive expressâ, sive tacita; *Statutum* verò illud tollitur per unicum actum contrarium. C. 8. 9. cit.

4. *Constitutio* à Superiore confirmata abrogari non potest, illo non consentiente; *Statutum* in privatum Corporis Commodum conditum abrogari potest in scio Superiore, à quo confirmatum est C. 8. de *Const.*

5. *Constitutio* per Contrariam revocatur, etsi posterior de priore sileat; at *Statutum* non tollitur per Constitutionem contrariam, nisi de illo mentionem faciat, dum tamen sit rationabile. C. 1. de *Const. in VI.* in quo hujus discriminis hæc affertur Ratio, quòd *Constitutio* sit quid Juris, Legislator autem omnia Jura in serinio pectoris habere censeatur; *Statutum* verò sit quid Facti, Facta autem à Legislatore probabiliter ignorari possunt.

REGULA II.

Etsi *Constitutio* & *Statutum* sic considerata in fine distinguuntur, in eodem tamen quoad aliquid conveniunt.

RATIO. Finis Constitutionis, est Publica utilitas Provinciae, vel Regni, finis verò Statuti est privata alicujus Corporis utilitas, idedque in fine distinguuntur; in eo, tamen conveniunt, quoad unum, nempe, quòd sicut *Constitutio* non valet, si in Commune omnium Subditorum Commodum non fiat, ita nec *Statutum* valet, si in Communem omnium Membrorum Corporis utilitatem non vergat. C. 6. de *Const.*

REGULA III.

Quamvis *Constitutio* à Superiore confirmata, & *Statutum* itidem à Superiore confirmatum, differant quoad modum, quo abrogantur, in hoc tamen quoad aliquid certo casu conveniunt.

RATIO. Si *Statutum* à Superiore confirmatum respiciat præcipuè Ecclesie utilitatem, ut si statuatur, quòd Canonici tot recipiantur, quot ferre possunt Ecclesie facultates, tunc *Statutum*, Confirmatore in scio abrogari nequit, factum est enim per confirmationem Confirmantis *Statutum*, ut rationatur PARNORMITANUS in C. 8. de *Const.*

REGULA IV.

Constitutio & *Statutum* primo & secundo modo sumptum, id est pro Lege Privata & pro Lege Publicâ, conveniunt etiam in sequentibus.

1. Tam *Constitutio*, quàm *Statutum* si privata sint, in se nulla sunt, à quocumque Superiore confirmata sint. C. 12. de *Const. integrâ* DECRETALI.

2. Utrumque declaratur ex Consuetudine. C. de *Consuet.*

3. Nec *Constitutio*, nec *Statutum* mutari possunt, nec nova induci à Capitulo, Episcopo non consentiente, si hinc Episcopo præjudicium inferatur. C. 9. de *Consuet. integrâ* DECRET. COLLECT. V.

4. *Constitutio* & *Statutum* de novo facta, futura non præterita respiciunt; nisi nominatim in eis de præteritis caveatur, vel Jus Vetus declarent. C. 2. & 13. Idem *Constit.* C. 7. de *Etate & qual. in COLL. I. de Præteritis cavent.* CLEM. I. de *Regular. & CLEM. 2. de Etate & qualit.*

5. Sicut à Constitutione, quam Papa confirmavit, Inferior dispensare, ita & derogare, Statuto ab eodem confirmato potest. C. 5. de *usur.* C. 8. 9. de *Constit.*

6. Quod de uno connexorum statuitur, sive per Constitutionem; sive per Statutum: ad aliud connexum extenditur. C. 3. de *Const.*

7. In omni Constitutione & Statuto subintelligitur conditio, sine quâ justa esse nequeunt. C. 9. de *Const.*

8. Neutrum ligat ignorantes, qui scire non potuerunt. C. 2. de *Const. in VI.*

9. Utrumque, si sit pœnale, in dubiis benigniùs est interpretandum, undè potiùs restringendum, quàm extendendum C. 11. de *Const.* C. 22. de *Elect. in VI.*

10. Utrumque quibusdam in Casibus mutari potest, debetque. C. 4. 11. de *Rescript. in VI.*

§. IV.

Quibus Casibus liget Constitutio Ecclesiastica, quibus non.

REGULA.

Extrâ sequentes Casus semper ligat *Constitutio* Ecclesiastica. C. 7. 10. de *Const.* C. 12. de *Reb. alien.* C. 7. de *Immun. Eccles.*

1. Si fiat à Laico propria autoritate, etsi Ecclesie faveat, quod restringendum ad res Spirituali Potestati reservatas, in quibus Laicum manet obsequendi necessitas, non auctoritas imperandi. C. 10. de *Constitut.*

2. Si sufficienter non promulgetur, ut fieret; si v. g. *Constitutio* Concilii Provincialis vel Generalis extrâ Locum, in quo celebratum est, non publicaretur. Idem dic de Episcopi vel Pontificis *Constitutione*, quæ in Locis, ad quæ extenditur, non promulgatur. Ut autem sufficienter promulgetur, non requiritur, ut singulis intimetur, sed satis est, ut in Locis, in quibus Divina audiunt Subditi, publicetur. C. 1. de *Postulatione.* CONC. TRID. C. 1. SESS. XXIV. de *Matrim.* CONC. LAT. VI. C. 25. de *Accusat.* CONC. TOLET. C. ult. DIST. XVIII. quæ omnia jubent, ut conditi à se, vel ab aliis condendi Canones in Locis & coràm iis, ad quos extenduntur, promulgentur.

3. Si sciri non potuerit ab iis, ad quos extenditur, sine istorum culpa. C. 2. de *Const. in VI.* C. 2. C. 1. de *concess. Præb.* in VI. nec obstat.

4. Si in non Subditos fiat. C. de *Const. in VI. Statuto.*

5. Si Subditi extrâ Territorum Condentis demorentur. *ibid.*

6. Si prava in se sit, ut si quid contrâ Fidem vel Bonos Mores contineat. C. 4. DIST. X. C. 12. de *Const. in integro C. ult. de Præscript.*

7. Si urgeat illam non servandi necessitas. C. 2. de *Observo. Jejunii.*

8. Quando revocata est, vel expressè, vel tacitè, nimirum per contrariam C. de *Const. in VI.*

9. Si hujusmodi *Constitutioni* deroget Lex Spiritus Sancti, quæ dicitur Lex privata, ex eo quòd in Singulorum corde scribatur. C. 2. CAUS. XIX. QUÆST. II. C. 2. de *Locat & Cond.*

10. Si sit nociva.

11. Si circa res merè temporales fiat, dissentiente Supremo Principe. C. 13. *Qui filii legitimi*, in quo dicitur Supremus Princeps in Temporalibus nemini subijci nisi Deo.

Nota circa numerum primum hujus Regule, à Bono Principe de rebus sacris Leges duplici modo conditi possunt.